

- 5.264 - 230/1937-38 - 1938. III. 18 - megyes - nytko;
- 5.418 - 384/ - - - - - VI. 24. - közkönyvt. - nytko;
- 5.670 - 232/1938-39 - 1939. V. 19. - közkönyvt. - nytko;

eljegyzés, határozat, 1944. I. 1. für. közh.

Aratási áhvat: 1156/1938-39.

Rep: 1939. V. 26.

A DEBRECENI M. E. K. TISZAI LÉNYI TUD. ÉS MŰTUD. KÖZM. E. K. E.
 JOG- ÉS ÁLLAMTUD. OMANYI KARA.

1132 1338 / 39. szám.

Érk: 1939. évi május hó 19. ai

Előira: _____
 dr. melléklet: _____

Bizálata kiadatik:

- Dr. Pászó Jenő
- „ Székely Zoltán
- profesor matematik.

Debrecen 1939. május 20-án.

Helyeztettem a bizálati tagok
 e. i. díjazás

Horváth János
 D. 1939. V. 24.
 gyűjtés

H. Horváth

1132 / 1938-39.

Az

igazság, mint a polgári per célja; a
magyar Polgári Perrendtartás tétéles
intézkedései ezen cél megvalósítása
érdekében.

Irta:

Szabó László
jogszigorló.

Debrecen, 1938.

A 2114

Forrásmunkák:

Dr. Bacsó Jenő: Polgári Perrendtartás
tankönyve. Grill-féle
kiadás 1917. Budapest.

Dr. Bacsó Jenő: A polgári per célja.
A Debreceni Tisza István
Tudományos Társaság
kiadása. 1934. Debrecen.

Dr. Magyary Géza: A Magyar Polgári Perjog.
II. kiadás. Budapest.

Vinkler János: Az igazság a polgári
perben. A Magyar Tudományos
Akadémia kiadása. 1929.

I. Bevezetés: A polgári per fogalma és lényege.

II. Tárgyalás: A magyar és német irodalom ismertetése a polgári per célját illetőleg; az igazság elve, mint a polgári per végcélja; Polgári Perrendtartásunk azon intézkedéseinek taglalása, melyek az igazság érvényesülését célozzák, és lehetővé teszik.

III. Befejezés: Conclusio.

I.

Az állam feladata a jogrend fenntartása; a magánjog védelme és a magánjogi érdekek érvényesítése.

Az állam az önsegélyt, az önhatalmu jogérvényesítést tiltja, illetőleg nagyon szűk korlátok közé szorítja; és kivételnek tekintti. A jogok védelmének természetes útja a hatósági jogsegély. Az állam magára veszi a jogvédelem feladatát s jogot ad az egyes személynek önmagával, illetőleg jogszolgáltató orgánumával szemben a jogvédelemre.

A hatósági jogsegély közege a bíróság, eszköze a per.

Az állam jogvédő tevékenységére, vagyis a magánjogok védelmére való közreműködésre akkor lesz szükség, ha a tényleges állapot

a jogállapotnak nem felel meg, vagy, ha meg is felel ugyan, de a jogállapot kétségessé, bizonytalaná vált.

Az állam által ilyenkor ~~alkalmazott~~ jogvédelem nem állhat másból, mint annak megállapításából, hogy mi a jognak megfelelő állapot, továbbá - ha ez szükségesnek mutatkozik - a jognak megfelelő állapot megvalósításából.

A perbeli jogvédelem abból áll tehát, hogy valamely erre hivatott állami közeg /biróság/ kijelenti, hogy mi a jognak megfelelő állapot.

A polgári per - legszűkebb meghatározás szerint - tehát végeredményben az az államhatósági eljárás, melyben egy, -rendszerint magánjogi - jogviszony fenállásának, vagy

fenn nem állásának, illetve egy tény valóságának vagy valótlanságának megállapítása által adandó jogvédelmet kérnek."/Dr. Bacsó J.; Polg. Perr. tankönyve 6 old./

II.

A magyar és német perjogi irodalomban a legújabb időkig eldöntetlen probléma volt az a kérdés, hogy mi is tulajdonképpen a polgári per célja, mi az eszmei célja, mi az alap-gondolata az állam perjogi szervezetének, a peres eljárásnak, az egész Polgári Perrendtartásnak ?

Amint láttuk, a per tulajdonképpen első-sorban jogvédelmi eljárás s így mindenké-
felett a per célja a perbeli jogvédelemadás.

Vitás azonban az, hogy a perbeli jogvéde-
lemnek meg kell-e felelni az igazság szel-

lemének, vagy elég az is, hogyha a törvény holt betűjéhez ragaszkodva, csak arra kell vigyázni a feleknek és a bírónak, hogy ténykedésük ne legyen perrendellenes; kimeríti ez is a polgári per célját; vagy valóban a jogvédelemnek össze is kell vágnia az igazsággal ?

Ezekkel a kérdésekkel számos kiváló perjogi író foglalkozott már eddig a legellentétesebb álláspontokat foglalva el.

Adolf Wach kiváló német perjogász "Das Geständniss" / Tübingen und Leipzig 203-205 lapon/ című munkájában kereken kimondja, hogy a per célja nem az anyagi igazság keresésében rejlik.

Szerinte a pertárgy magánjogi természete elvileg éppen kényszerít az igazságról

való lemondásra. Mivel - okoskodik továbbá - a peranyagot a felek szolgáltatják, ez már eleve megszabja a bíró ⁴ognitio határait, s a bírói mérlegelés csak azon tényekre szoritkozhatik, melyekről a bíróságnak hivatalból van tudomása.

Wach eszmemenetéből nyilvánvaló, hogy helytelen fogalomképzésekből ered. Ami az "anyagi igazságot" illeti - ilyen egyszerűen nincs. Az igazság csak egyféle lehet, - igazság, melyet nem lehet anyagi igazság és alaki igazság elkatrészekre felbontani.

További gondolatmenete pedig a bizonyítás fogalmának helytelen és mult századbeli felfogásából ered. Ugyanis - mint erről később bővebben lesz szó - a bizonyítást a perben nem a fél végzi, hanem a

bíró; s így megdőlt azután Wach ide fűzött következtetése is.

A német tudósok közül Hellwig már helyesebb állásponton van; a per célja az igazság kiderítése. "Az a perrend - mondja Hellwig - mely a hazugságot, mint jogellenes cselekményt nem tiltja meg a perben, az a legalacsonyabb fokozat áll."

A német irodalom képviselőinek ellentétes álláspontja után a magyar irodalom ide vonatkozó részét ismertetve, láthatjuk, hogy a legújabb álláspont szerint /dr. Magyary Géza dr. Bacsó Jenő, Vinkler János/ ez a kérdés már eldőlt, tisztázódott ez a vitás perjogi probléma is, amennyiben ezen fent említett magyar tudósok monográfiáikkal kétségtelenné tették, hogy a per eszményi célja az igaz-

ságnak megfelelő jogvédelemadás”./Dr.

Bacsó J:A págári per célja 3 l./

Hogyan önthető formába az igazság a perben?A kérdés lényege,mely elvezet bennünket egyuttal a per fogalmához,nem azon van,hogy mi az ítélet,mint a perbeli igazság egyik formája; mert,hogy mi az ítélet,arról a szellemtudomány mai eredményeinek figyelembevételével tudjuk,hogy az egy lelki funkció,a lélek egységes cselekménye,az alany felfogó és hatalmi eszköze,melyben egy organikus egészlet kapunk,melyben egy előbb relative meg nem határozott tartalomnak a határozottságot adjuk meg.Az ítéletalkotás célja láthatólag olyan teljesen biztos tételhez jutni,melynek alapja tudott dolog.

Kérdésünk már most így alakul: hogyan jut a bíró abba a helyzetbe, hogy az igazságot formába öntse? Hogyan jut a per tárgyává tett tények, tényállás ismeretébe? Vigyáznunk kell, mert a kérdés nemcsak a per tárgyával, hanem a bizonyítási eljárással, s annak körében különösen a bizonyítási teher gondolatával áll szoros kapcsolatban.

Ha a bíró hypothezisekkel nem dolgozhat s ítéletének alapja csak feltétlenül tudott dolog lehet, akkor, ha technikailag nem is merjük állítani, " hogy az egész per bizonyító eljárás", lényegileg azonban, és ezt hangsúlyoznunk kell, az egész per igenis bizonyító eljárás. A bíró egyetlen percselekménye, tevékenységének

egyetlen iránya sem állhat közvetlenül vagy közvetve más cél szolgálatában, mint a per tárgyává tett tények megismerésének szolgálatában. Minden cselekményének közvetve, vagy közvetlenül csak az lehet a célja, hogy az összes tények logikai kényszerőségének birtokába jusson s az igazságot formába öntse. A per cselekmények ezen folytatólagos egysége teszi első pillanatra lehetővé, hogy a bizonyítást is, mint az ítéletet, a bíró lelki funkciójaként tüntessük fel, melyben a realitás mellől még a per tárgyára vonatkozó organikus egész és így a határozottság hiányzik.

A per célja a konkrét esetben aztán más lehet a felek szempontjából és más lehet az állam szempontjából.

Az állam szempontjából közönbösnek vehetjük, hogy adott esetben a felperes kap-e jogvédelmet, vagy pedig az alperes nyeri-e meg a pert. Az államnak csak az lehet az érdeke, hogy a jogállapotot megzavaró, vagy azt veszélyeztető tényleges állapot a jogrendnek megfelelőleg helyreállítsák. Történik pedig ez a helyreállítás az ítélet útján, és pedig úgy, hogy az ítélet a tényállást megfelelően állapítja meg és az idevágó jogszabályt a jogrendnek megfelelőleg alkalmazza.

Vagyis az ítéletnek meg kell egyeznie az igazsággal.

Viszont, ha egy konkrét esetben az ítéleti tényállás nem egyezne meg a valódi jogi és tényleges állapottal, akkor az ítélet megtámadhatóvá válik.

A felek szempontjából nézve a dolgot egészen más lesz a helyzet. A fél nem törődik az igazság elvével, ő pernyertes akar lenni. Tehát a fél nem arra törekszik, hogy az kapjon jogvédelmet, akit a konkrét esetben valóban megillet, és közömbös, nem fontos számára, hogy a bíróság a tényállást az igazságnak megfelelőleg állapítsa meg; - neki csak az életbevágó fontossága, hogy ő nyerje meg a pert s ne a másik.

A felek érdeke tények megjelölése, vagy

tények elhallgatása. Magatartásukat egyéni érdekeik határozzák meg.

Tehát a fél és az állam érdeke a perbeli igazságszolgáltatás terén legtöbbször homlokegyenest ellentétben áll.

Az állam törvényhozásának feladata lesz azután, hogy az állam és a fél ellentétes szándékait egybehangolja s megakadályozza a felek azon szándékát, hogy tüzön-vizen át s az igazság ellenére is keresztülvigyék pernyertességüket.

Az állam ezen cél megakadályozásával régebben kevesebbet törődött, mint a modern perjogi elvek kialakulása után.

A régebbi törvényhozások peres eljárása nem annak adott jogvédelmet, akit az valóban megilletett volna, hanem a pernyertességet

eskütől tette függővé s az a fél nyerte,
akinek az esküje jogosnak találtatott.

Éppen így mellőzte, sőt esetleg ki is zárta az igazságot a régi korokban alkalmazott istenitélet, tüzesvas-próba, vízpróba, bajvivás stb., mivel ezeknél csak a véletlentől, vagy talán Isten különös kegyelmétől, isteni csodától függött a jogosuló személy pernyertessége.

Tehát a bizonyítás régebben csak a fent ismertetett módon történhetett, amely persze az igazság elvének rovására ment.

Az okirattal és a tanuval való bizonyítás a fejlődésnek már bizonyos fokát jelentti. A tanuval eleinte a szó szoros értelmében nem lehetett bizonyítani, mivel a tanuvallomás csak a fél állításának meg-

erősítését célozta s csak annyiban volt hatályos, hogy ezt a félt bocsátották esküre, illetve annak ellenfelére rótták a próbát, akinek az állítását a tanu igazolta.

További fejlődést jelent Mátyás 1486 évi 14 tc. 8 §-a: "ha a tanuvallomásokból kitűnik, hogy a panaszok a valóságnak megfelelnek, nem az alperes fogja magát tisztázni, mint eddig szokásban volt, hanem a felperesnek kell a keresetét esküvel, vagy a bíró határozatához képest eskütársaival bizonyítani."

A törvény szavaiból kitűnik, hogy ez egyrészt a tanuvallomások szabad mérlegelését, másrészt a bizonyítási teher áthárulását jelenti arra a félre, aki valamit

állit.

Vagyis a régebbi korokban a per célja nem feltétlenül az igazság kiderítése, sőt ezt csak mellékcélnek tekinthetjük. Viszont, amint a perjogi tudomány átmegegy a maga evolutionalis fokain fejlődése közben, annál inkább kikristályosodik az az elv, hogy a pernek az igazság szolgálatába kell állnia.

Azt a kérdést vizsgálva, hogy mi a modern Polgári Perrendtartásunk, az 1911 évi I. tc. mennyiben tartja szem előtt az igazság elvét, megállapíthatjuk, hogy perrendtartásunk eszményi célja az igazságnak megfelelő jogvédelem adás. Ez a cél a törvény számos intézkedéséből kitűnik.

Polgári Perrendtartásunk - először is -

mintegy generális szabályként megállapítja az igazmondási kötelezettséget."E célból a feleknek kötelességévé teszi a tilos perbeli cselekményektől való tartózkodást és pénzbírsággal sújtja azt a felet, illetőleg képviselőjét, aki - bár jobb tudomása ellenére is - valótlan tényt állít, vagy való tényt alaptalanul tagad, vagy alaptalanul hivatkozik valamely bizonyítékra."/Pp.222.§./

Az igazmondás kötelessége ujitás volt az európai perrendek között, mivel az osztrák és német perrendtartás a perbeli hazugságot elvileg megengedte és nem tiltotta.

Ezen kötelesség azonban sohasem jelenti azt, hogy a felek az igazság kiderítésénél pozitíve tevőlegesen közreműködni

volnának kötelesek; ez csak negatív köte-
lezettséget jelent, és pedig azt, hogy a fél,
ha már részt vett a perben, tartózkodjék
a valótlanúságtól, és a valódi jogi hely-
zetet tartsa szeme előtt.

Az igazság kiderítését célozza Polgári
Perrendtartásunk 221. §-a is, mely az eset-
legességi elv helyébe a perbeli cselekvés
szabadságát lépteti: "A tényállítások, az
ezekre való nyilatkozatok, bizonyítékok
megnevezése vagy felmutatása és az ezek-
re való nyilatkozatok a szóban forgó hatá-
rozatot hozó tárgyalás befejezéséig bár-
mikor megtehetők, illetve beadhatók".

/Pp. 221. §./

Ugyancsak ezen célt - az igazságot -
tartja szem előtt a törvényhozó, mikor a

fellebbezési eljárásban is megengedi új tények és bizonyítékok felhozását, melyet a fél előbb elmulasztott./Pp.498.§./

A T.E. /1930/34 tc./ a felek ezen jogát annyiban korlátozza, hogy a novumokat már a fellebbezésben, illetőleg a válasziratban fel kell hozni, s hogy a szóbeli tárgyaláson felhozott novumokat csak akkor lehet tárgyalni, ha miattuk nem kell a tárgyalást elhalasztani; s a fél valószínűvé teszi, hogy ezekkel eddig hibáján kívül /véttlenül/ nem élt./T.E.32.§./

Polgári Perrendtartásunk az igazság érvényesítését célozza azáltal is, hogy a bírónak pervezetési és kérdezési jogot korlátlanul engedélyez /Pp.224.§,225.§./ s így a bíró egyénisége az igazság kideri-

tésénél nagy szerephez jut.

Ujítás korábbi jogunkkal szemben az is, hogy a P.p. a hivatalból való eljárásnak tág teret enged, teret engedve a birói mérlegelésnek.

Igy" a bíróság azokat a tényeket, melyekről hivatalból tudomása van, akkor is figyelembe veszi, ha... a felek azokat fel sem hozzák."/Pp.267.§./ "hivatalból elrendelhet tanukihallgatást" /288.§./ sőt a pertárgy értékének megállapításánál hivatalból tudakozódhat is, szemlét tarthat és szakértőket meghallgathat."/Pp.5.§./

"Általában köteles a biró a hivatalból figyelembe veendő körülmények felderítésére ügyelni."/Pp.225.§./

Az a tény, hogy a magyar Polgári Per-

rendtartás az igazság kiderítését tekinti a per céljának, különösen kitűnik a P, p.-nek a bizonyításra vonatkozó szabályaiból.

A per célja - mint láttuk - az igazság-
nak megfelelő jogvédelemadás és ez abban áll, hogy a bíróság a per tárgyát képező jogviszonynak fennállását, vagy fenn nem állását; illetőleg valamely - a per tárgyát képező - ténynek valóságát, vagy valótlanságát megállapítja.

Az a megállapítás az ítéletben történik.

A bíróságnak azonban ahhoz, hogy ítéletet hozhasson, bizonyos, múltban történt tényeket kell kiderítenie. Ezen perenkivüli tények, mivelhogy a múltban történtek, természetszerűleg nem eshettek a bíró

közvetlen megfigyelése, érzéki tapasztalata alá. Vagyis ezeket a bírónak bizonyos gondolatbeli művelet, logikai következtetés útján kell kiderítenie. A bíró következtetése alapját a perben történt, u.n. perbeli tények alkotják.

A perbeli tények által létesített peranyag lesz tehát az ítélethozatal fundamentuma.

A peranyag azonban - melyből a bírónak következtetnie kell a perenkivüli tényekre - csak ritka esetben lesz egybevágó; legtöbbször több, ellentétes perbeli tény fekszik a bíró előtt megítélésre várva.

Ezekből az ellentétes perbeli tényekből tehát ki kell választani bizonyos tényeket, melyeket a bíró valóznak tart,

másokat viszont a bírónak el kell vetni.

Ez a kiválasztás a bizonyítási eljárás szabályai szerint történik.

Bizonyítás alatt a Polgári Perrendtartás a félnek azt a cselekményét érti, mellyel a fél a bíróságot a tényállítás valóságáról, vagy valótlanúságáról meggyőzni törekszik.

A bizonyítás az újabb, már uralkodóvá vált felfogás szerint nem ebben áll, hanem a perben a bíró bizonyít, s nem a fél. Vagyis az ítélet a bíró logikai funkciója./Magyary Géza:Magyar Polgári Perjog II.k.218 old. Dr.Bacsó Jenő:Polgári Perrendtartás tankönyve 185 old./

Polgári Perrendtartásunk a szabad bizonyítási rendszert fogadja el s kivétel-

nek tekinti a kötött bizonyítási formát; ezzel is hatékonyan bizonyítja az igazság érvényesülését a polgári perben./Pp.270.§./

A szabad bizonyítási rendszernél ugyanis a bíró keze a bizonyítás mérlegelésénél nincs megkötve, a bíró maga választja ki a perbeli tények közül azokat, melyekből következtethet a perenkivüli tényekre. Nem lehet kétséges, hogy az igazság a szabad bizonyítási rendszernél sokkal jobban érvényesülhet, mint a kötöttnél, mikor a törvény írja elő, hogy a bíró mely tényt vegyen következtetési alapul.

A magyar Polgári Perrendtartásnak a bizonyítási eljárásra vonatkozó paragrafusai közül tűnik ki legtisztábban, hogy törvényhozásunk célja kifejezetten az

igazság felderítése volt.

Először is a tanuval való bizonyítást nézve Polgári Perrendünk szerint a tanuvallomás bizonyító erejét a bíró a per összes körülményeinek szorgos méltatásával dönti el, vagyis azt, hogy a tanuvallomásoknak hitelt adjon-e, vagy sem, következtetési alapul vegye-e, vagy sem./Pp. 288. §./

Nem így volt ez más európai perrendtartásokban. Például a német perrend szerint a bíró akár meggyőződése ellenére is, kénytelen volt két feddhetetlen férfi tanuvallomásának hitelt adni, ami bizony nem mindig vezetett az igazság kiderítésére.

Az igazság szellemének érvényesülését célozza a Polgári Perrendtartás azon

ujítása, mely a régi írásbeli perek formális esküje helyett a fél eskü alatti kihallgatását rendeli el.

A formális eskü nem bizonyítási, hanem perdöntő eskü volt. Ezáltal a per a bíró kezéből kicsuszott, a bíró nem mérlegelhetett, csak az eskü szerint ítélni volt köteles.

Ezzel szemben a fél eskü alatti kihallgatása /Pp. 368. §./ éppolyan peranyag, éppoly bizonyító eszköz, mint például a tanuvallomás. A bíró csak akkor fogja a felet eskü alatt kihallgatni, ha az összes fennforgó körülmények mérlegelése után úgy találja, hogy a vallomást következtetési alapul veheti.

A szakértő általi bizonyítás is szá-

bad mérlegelés útján történik.” Szak-
értőre akkor lesz szükség, ha valamely,
- a perben jelentős - ténykérdés megíté-
léséhez olyan különös, speciális szakér-
telem szükséges, mellyel a bíró nem
rendelkezik.”/Pp.340.§./

Ebből a szabályból már önként követ-
kezik az a - német írótól sokat vita-
tott - szabály, hogy, ha a bíró rendelkezik
azzal a speciális szakértelemmel, melyet
a kérdés megítélése megkíván, akkor a
bíró saját szakismeretét is felhasz-
nálhatja. Természetesen a birói önkény-
nek elejét véve a Polgári Perrendtartás 2
csak bizonyos esetekre korlátozza: így a 1
P.p. 271.§-a szerint ” a bíró kár, elma-
radt haszon, vagy alapjára nézve nem

vitás követelés mennyiségét legjobb belátása szerint állapíthatja meg.”/Pp.271.§./

Az okirattal való bizonyítás bizonyos eseteinél is szabad a birói mérlegelés.

Igy az olyan okiratok bizonyító erejét, melyeken törlések, vakarások, rendellenességek fordulnak elő, a biró szabadon mérlegeli./Pp.320.§./

Ugyancsk szabadon mérlegeli a biró az olyan magánokirat bizonyító erejét ,mely nincsen a törvényes kellékekkel felruházva./Pp.318.§./

Szabadon mérlegeli a biró a köz-vagy teljes bizonyító erejü magánokirattal szembeni ellen bizonyítás sikerét is.
/Pp.316.§./

Mindezekben az esetekben a birói szabad mérlegelés szinte korlátlanul érvényesül, s ez teszi lehetővé az igazság kiderítését.

Az igazság elve azonban nemcsak a szabad bizonyítási rendszernél érvényesül, ennek érvényesülnie kell a kötött bizonyításnál is.

Kötött bizonyítás van a közokiratoknál, a beismerésnél és az egyezségi eskünél.

Ezek közül az egyezségi esküt rögtön ki is hagyhatjuk, mivel ez nem bizonyítási, hanem perdöntő eszköz, mint a régi formális eskü volt.

A közokiratoknál és a teljes bizonyító erejű magánokiratoknál az ellenbizonyítás meg van engedve, tehát a való helyzetnek

az igazság szellemének meg nem felelő köz-illetőleg magániratot a bíró nem veszi következtetési alapul.

A besimerésnél más a helyzet. Ezt a Polgári Perrendtartás a bizonyítás köréből kirekeszti, nem tartja bizonyítási eszköznek. Pedig bizonyítási eszköz maga a fél is, mikor valamely tényt besimer, illetőleg a tény által keletkezett jogot elismeri.

Az elismerésnél is van bizonyítás - hiszen bizonyítás nélkül a per nem fejeződhet be - ilyenkor is van bírói következtetés, gondolatbeli művelet, csak a következtetési alap van megadva, de ez sem kivétel nélkül. /Status per/

Mivel azonban elismerés esetében a

biró kötelező következtetési alaphoz van kötve; ez legalább is elvileg az igazság rovására szolgálhat.

Viszont a fél csak olyan tényt ismer be, illetőleg olyan jogot ismer el, melyről tudja, érzi, hogy az igaz. Nehezen is lehetne elhinni, hogy valaki - mivel a beismerés önmaga ellen irányul - saját magára nézve hátrányos tényt állítson valószínűnek. Ilyen ezer esetben egyszer történhetik meg.

A beismerés, illetőleg elismerés tehát vélelmezett igazmondás s így ilyenkor sem szorul háttérbe az igazság elve.

A per céljának - az igazságnak megfelelő jogvédelemadásnak - megvalósítását hátráltathatják még egyes rendelkezések,

melyek a törvényes vélelmekről kimondják, hogy azok egyáltalában, vagy az ellenkező bizonyításáig valónak tartandók, /Pp. 372. §./ vagy, hogy a bizonyítás csak okirattal, sőt közjegyzői okirattal történhetik, /402. §, 319. §./ mégis ezen korlátozások csak a pertárgy magánjogi természetéből folynak és végeredményben nem olyan nagy mérvűek, hogy megakadályozhatnák azt, hogy a bíró a perenkivüli tényállást a valószínűségnek, az igazság elvének megfelelőleg állapítsa meg.

A szóbeliség elve alapján konstruált perrendtartások a bírót helyezik a per középpontjába, éppen ezért Polgári Perrendtartásunk a leghatékonyabban igyekszik biztosítani az igazság érvényesü-

lését a polgári perben. Célját jobban is é-
ri el, mint egyes nyugati államok /a volt
Ausztria, vagy Németország/ perjogi törvény²
hozása .

III.

A jog az életkeret, az igazság benne maga az élet. Az igazság reális fogalom s a polgári perben szerepelve nem más, mint a múltban életté vált tényállás, a jövőben pedig érvényesülést kereső valóság.

Különösen nagy fontosságu az igazság elvére épített jogszolgáltatás, mivel a jogszolgáltatás az állami rendnek, az egyesek személyi és vagyoni jogainak védelmezője.

Törvényhozásunk megadta a keretet, a jogot a Polgári Perrendtartással az igazság érvényesítésére, az emelkedett szellemű magyar bíróság pedig megtölti a keretet élettel, alkalmazván jogunkat az igazság szellemének megfelelőleg.

